

Saarde Sõnumid

Nr 6 (244) 21. juuni 2023

Saarde valla tublimad said tunnustuse

30. mail kogunesid Pärnumaa Omavalitsuste Liidu kutsel parimad õpilased tunnustusüritusele. Saarde valla koolidest olid kutse saanud kaheksa tunnustatud noort. Alljärgnevalt väikesed tutvustused.

Grete Lume on õpilane, kes peidab endas mitmeid andeid. Alati panevad tema silmad särama loodus ja matemaatika.

Ta on saavutanud suurepäraseid tulemusi mõlemas aines ning osalenud keskkonna-teemalisel võistlusel „Prügireseptid 2022“. Samuti on ta alati pjestaalil spordivõistlustel ning osaleb aktiivselt ja edukalt Kodutütarde ridades.

Ta on alati valmis panustama klassi ja kogukonna tegemistesse.

Anette Einmann

Kilingi-Nõmme Gümnaasium, 9.a klass

Klassikaaslased iseloomustavad: Anette on osav, lahke, mitmekülgne, viisakas, korralik, ettevõtlik, tähelepanelik, abivalmis, sportlik, tark, sõbralik, andekas ja asjalik.

Tõenäoliselt lõpetab neiu põhikooli kiituskirjaga. Ta on aktiivne ja kohusetundlik nii ainetundides kui koolielu kujundamisel. Anette esindab meie klassi õpilasesinduses, seitsmendas ja kaheksandas klassis oli ta klassivanem.

Anette on ka väga aktiivne huviringides osaleja – ta mängib saalihokit, lauatennist, koroonat, malet. Osaleb matemaatika huvilisen Nupulas ja koolilehe Kirjatar toimetuses, tantsib rahvatantsus. Eriliselt edukas on ta olnud nii koroonas kui males.

Dagne Oriehov

Kilingi-Nõmme Gümnaasium, 9.a klass

Klassikaaslased ütlevad: Dagne on aus, lahke, osav, viisakas, mitmekülgne, huvitav, korralik, tähelepanelik, abivalmis, tõsine, tark, uudishimulik ja sõbralik.

Ilmselt lõpetab Dagne põhikooli kiituskirjaga, sest terve õppeaasta jooksul on tema kokkuvõtvad hinded olnud ainult viied.

Dagne on väga aktiivne ka huvitegevuses. Ta osaleb koolilehes „Kirjatar“, Nupulas, laulab lastekooris, tantsib rahvatantsurühmas ja käib muusikakoolis. Eriliselt edukas on neiu olnud maastikuvibu võistlustel.

Laura-Liis Kaljur it tunnevad klassikaaslased järgmiselt: Laura-Liis on aus, lahke, tagasihoidlik, viisakas, leplik, korralik, tähele-

Esimene rida vasakult: Elmar Jefimov, abivallavanem Mait Talvoja, Gregor Metsa. Teine rida vasakult: Grete Lume, Laura-Liis Kaljur, Triinu Ojaste, Dagne Oriehov, Anette Einmann, Gertrud Liebenau

panelik, abivalmis, sportlik, tark, sõbralik, andekas, asjalik ja rahu-

lik. Laural on väga hea õppeedukus, ainult paar „nelja“ on sisse lipsanud. Neiu on väga kohusetundlik õpilane.

Laura on aktiivne osaleja erinevatel orienteerumisvõistlustel. Muidugi tulemuslikult. Samuti on ta tubli rahvatantsija ning aktiivne Kodutütarde liige.

Elmar Jefimov

Kilingi-Nõmme Gümnaasium, 9.a klass

Elmar on kõik põhikooli õppeaastad lõpetanud kiituskirjaga. Lisaks on märkimisväärsed Elmari saavutused spordis: Eesti meister klassikalises jõutõstmises, meistritiitlid ja medalid Pärnumaa meistrivõistlustelt odaviskes, kuulitõukes ja kettaheites.

Elmar on meeldiva käitumisega ja kaaslaste seas hinnatud noormees.

Gertrud Liebenau

Kilingi-Nõmme Gümnaasium, 12. klass

Gertrud on sihikindel, kohusetundlik, loov ja väga tegus noor. Ta on õppinud gümnaasiumi aastatel ainult headele ja väga headele hinnete ning jõudnud selle kõrvalt panustada õpilasesinduse töösse, olla kooli hoolekogus õpilaste esindaja ja tegeleda õpilaskodus selle töö korraldamisega. Gertrud on esindanud kooli aineolümpiaadidel, spordivõistlustel ja erinevatel konkurssidel ning on olnud alati aktiivne klassi ürituste

eestvedaja.

Triinu Ojaste

Surju Kooli 7. klass

Triinu on õpihimuline, aktiivne ja mitmekülgsete huvidega õpilane, kes väärtustab õppimist ja on valmis väga heade tulemuste saavutamise nimel pingutama. Triinu on esindanud kooli nii maakondlikel kui vabariiklikel olümpiaadidel ning saavutanud seal häid tulemusi. Alates käesolevast õppeaastast juhib Triinu peaministrina Surju Kooli Oma Riigi valitsuse tööd, panustades oma meeskonnaga koolielu arengusse. Lisaks õpib Triinu Kilingi-Nõmme muusikakooli Surju õppekohas klaverit ning mängis veel sel õppeaastal Pärnu Jalgpallklubi Vaprus tüdrukute jalgpallimeeskonnas.

Triinu on hea sõber nii klassikui koolikaaslastele. Meeskonnamängijana on ta õpilane, kellele võib alati loota.

Gregor Metsa

Surju Kooli 8. klass

Gregor on tubli ja aktiivne noormees, kes on kooliellu osavalt sidunud õppetöö ja hobi. Gregor on õppinud läbi aastate headele või väga headele hinnete. Ta on edukalt esindanud kooli nii ainevõistlustel kui viktoriinidel. Kooli üritustel on Gregor kas heli- või pillimees. Lisaks mängib Gregor kitarri, basskitarri, klaverit ja trumme Lähkma-Saunametsa külamaja pilli- ja ansambeliringis. Aktiivse noorena osaleb Gregor välisministrina Oma Riigi valitsuse töös. Õpihuvilise ja musi-

kaalse noormehena on Gregor eeskujuks kõigile Surju Kooli õpilastele.

Gregor Metsa. Mustkunstnik: Marko Mölder. Fotod: Haide Rannakivi

Anette Einmann

Triinu Ojaste

**Võidupüha tervitused
Saarde Vallavolikogu ja Vallavalitsuse poolt!**

Saarde Vallavolikogu istungil

Saarde Vallavolikogu istung toimus 08.06.2023 Kilingi-Nõmme klubis

Istungil osales 15 volikogu liiget.

Istungi päevakorras oli 8 punkti

1. võeti vastu Saarde vallavolikogu otsus „Saarde valla konsolideerimisgrupi 2022. a majandusaasta aruande kinnitamine“

2. võeti vastu Saarde vallavolikogu otsus „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028 muutmise algatamine“

3. anti Saarde vallavolikogu määrus „Saarde Vallavalitsuse hallatavate asutuste koosseisu kinnitamise ning muutmise kord“

4. anti Saarde vallavolikogu määrus „Saarde valla eelarvest huvihariduse toetamise kord“

5. anti Saarde vallavolikogu määrus „Maamaksu-määrade kehtestamine“

6. võeti vastu Saarde vallavolikogu otsus „Nõusoleku andmine laskepaiga rajamiseks“

7. Kuulati vallavanema vastuseid volikogu liikmete esitatud järelepärimistele.

8. Kuulati informatsiooni.

Istungi ülekannet saab järelle vaadata aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=hjQd46aTyvc>

Järgmine vallavolikogu istung toimub augustis.

Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee.

Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

Saarde Vallavalitsuse istungid

29. mail toimunud istungil

1. Otsustati jätta rahuldamata hajaasustuse programmi taotlused – anti 8 sellekohast korraldust.

2. Otsustati jätta rahuldamata taotlus.

3. Otsustati maksta toetusi – anti 16 sellekohast korraldust.

4. Otsustati tugisikuteenuse osutamine ja tugisiku määramine.

5. Otsustati koduteenuse osutamine.

6. Otsustati kiita heaks vallavolikogu määruse eelnõu „Maamaksu-määrade kehtestamine“.

7. Otsustati kiita heaks vallavolikogu otsuse eelnõu „Nõusoleku andmine laskepaiga rajamiseks“.

8. Otsustati juubelitoetuste maksmine.

05. juunil toimunud istungil

Otsustati anda kasutusluba.

06. juunil toimunud istungil

1. Otsustati arhitektuurivõistluse preemiate väljamaksmine.

2. Otsustati maksta toetusi – anti

2 sellekohast korraldust.

3. Kinnitati riigihanke nr 264980 „Mustkatete rajamine Saarde valla teedele 2023“ tulemused.

09. juunil toimunud istungil

1. Muudeti Saarde Vallavalitsuse 06.06.2023 korraldust nr 2-3/238 „Arhitektuurivõistluse preemiate väljamaksmine“.

2. Otsustati jätta avaldused rahuldamata – anti 2 sellekohast korraldust.

3. Kinnitati Surju Hooldekodu „Videvik“ kohamaksumus.

4. Kehtestati piirmäärad väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude katmiseks.

14. juunil toimunud istungil

1. Otsustati maksta toetusi – anti 9 sellekohast korraldust.

2. Otsustati jätta rahuldamata taotlus.

3. Otsustati väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude

piirmäära maksmine – anti 49 sellekohast korraldust.

4. Anti 3 korraldust üürilepingute pikendamiseks.

5. Kinnitati enampakkumise tulemus.

6. Anti korraldus eestkoste teostamiseks ja enampakkumise korraldamiseks.

7. Otsustati katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

8. Otsustati anda 3 kasutusluba.

9. Otsustati anda 1 ehitusluba.

10. Otsustati kinnitada ja anda projekteerimistingimused – anti 3 sellekohast korraldust.

11. Otsustati keelduda kauplemiseks loa andmisest.

12. Toimused arutelud erinevate esitatud taotluste osas.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee.

Otsime SOTSIAALSPETSIALISTI

Kutsume Sind toetama Saarde valla eakaid ning täisealisi puuetega inimesi

Ootame Sind kandideerima, kui:

- Sul on sotsiaaltöölalane kõrgharidus või sellega võrdsustatud haridustase;
- Sa vastad avaliku teenistuse seaduses ning selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- Sul on hea suhtlemisoskus, kohusetunne, usaldusväärsus, otsustus-, vastutus- ja empaatiavõime;
- Sul on hea arvuti kasutamise oskus;
- Su eesti keele oskus on kõrgtasemel;
- Sul on B-kategooria juhiluba.

Kasuks tuleb varasem eraalane töökogemus.

Meil on hea töötada, sest väärtustame paindlikku töökorraldust ja pakume 35 päeva põhipuhkust. Sind ootab mitmekülgne ja vastutusrikas töö, toetav meeskond ning suurepärased võimalused ennast koolitada ja arendada.

Ametijuhendiga saad tutvuda aadressil <https://saarde.ee/ametijuhendid>
→ Sotsiaalspetsialist al sept 2023

**Tööle asumise aeg
september 2023**

Kandideerimiseks saada 25. juuliks 2023 meile oma CV, avaldus ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid e-posti aadressile info@saarde.ee või postiaadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304. Lisa kirjale märksõna - Sotsiaalspetsialist.

Kui Sul on küsimusi, siis nendele vastab vallavanem Külli Karu telefonil 5551 9611 või e-posti aadressil kylli.karu@saarde.ee.

Rail Baltica Saarde valla trassilõigu asukoht saab peagi paika

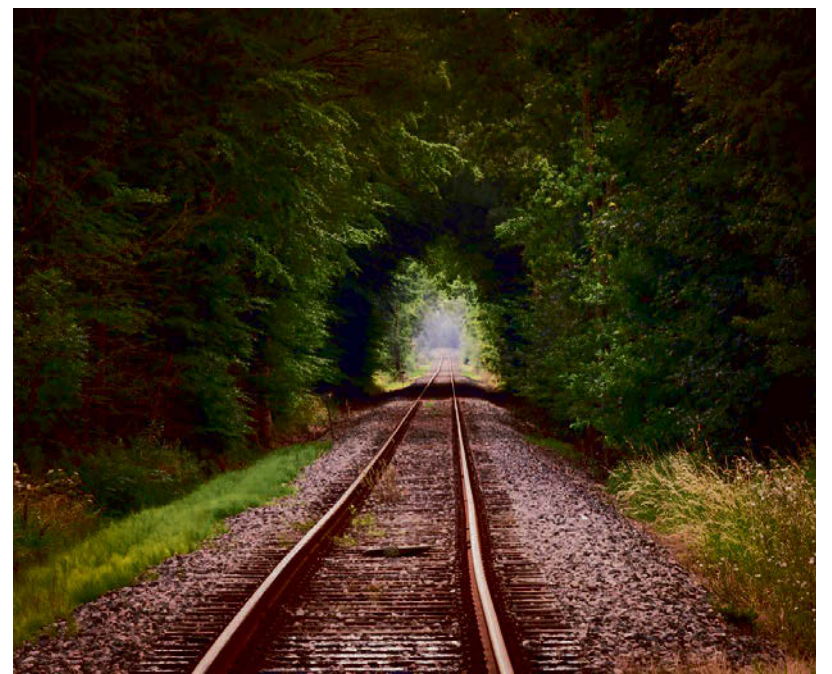
Teadaolevalt on tulevase kiirraudtee Rail Baltica trass olnud põhimõtteliselt kokku lepitud juba mõned aastad, erandiks on viimastel aastatel täiendavalt analüüsitud Hädemeeste ja Saarde valla piiridesse jääv, ligi paarikümne kilomeetri pikkune lõik. Lõigule on tänaseks tehtud täiendav Natura hindamine ning sobivaima trassikoridori leidmine on lõpusirgel.

Aprilli lõpu seisuga on täiendav Natura hindamine trassialternatiividele tehtud ning algselt eelistatud trassile on täiendavalt analüüsitud viie erineva alternatiivi mõju ja sobivust. Põhiküsimus on olnud, millised trassikoridorid on nii inimeste elukohtade kui looduskonnale vaatest kõige vähem koormavad.

Ekspertide poolt on välja selekteeritud põhimõtteliselt kaks sobivat trassialternatiivi, millest üks on väiksemate inimkeskkonna mõjudega ning teine on veidi soodsam loodusele. Samas on oluline, et mõlemad alternatiivid on teostatavad ning võimalikud negatiivsed mõjud maandatavad. Mõlemad alternatiivid lähevad erinevalt algselt plaanitud kaarega linnualast mööda ning mõjud on kas leevendatavad või kompenseeritavad.

Nende analüüside põhjal on juba välja joonistumas ka lõplikult eelistatud trassialternatiiv. Saarde valla territooriumil läbivad trassialternatiivid Metsääre, Rabaküla, Ilvese, Ristiküla, Kõveri ja Laiksaare külasid. Suures ulatuses jäävad asukohtad riigile kuuluvatele metsamaadele, vähesel määral puututakse ka erakinnistuid.

Mõlemale sõelale jäänud alternatiivile toimub praegu keskkonnamõju hindamiste täiendav kvali-

teedikontroll ning paralleelselt on alanud ka maakonnaplaneeringu lahenduse uuendamine. Nende trassialternatiivide puhul on juba kaardistatud ka võimalikud looduskonnamõjude leevendamismõjud, sh kaitsealuste linnuliikide elutingimuste säilimine. See puudutab näiteks ehituse ajalist piiramist linnuliikide jaoks tundlikes piirkondades, aga ka raudtee äärde piirdetarade ja müratõkete rajamist, elektri kontaktliinide märgistamist jms. Samuti näiteks loomade ja lindude kaitsmise vaatest ökoduktide suudmealadele täiendavate, suurema ulatusega kaitsevööndite loomine või ka vajadusel elupaikade ümberasustamine.

Inimkeskkonna hoidmise vaatepunktist saab uuendatud lahendusega täpsemalt paika ka kohalik peatus Surjus ning seda just piirkonna inimeste poolt soovitud asukohta. Surju peatusest 20 min

jalgrattasõidu kaugusel elab kokku üle 1000 inimese, nii et sündiv kasu võiks olla suure plussmärgiga. Koos Surju peatusega peaks uueks saama ka Miku teel asuv Laadi sild üle Reiu jõe Metsääre külas, mida väga oodatakse.

Parima trassikoridori ettepanek peaks selguma jaanipäeva paiku ning plaan on suve lõpuks trassilahendus ka Saarde valla inimestega läbi arutada. Materjalide väljapanek ning avalik arutelu on kavandatud eelolevasse sügisse, kutsun kõiki aktiivselt osalema ja kaasa rääkima. Nii saame parima ning kõiki rahuldava lõpptulemuse. Raudteetrassi projekt ise on kavas valmis saada järgmise aasta lõpuks, mis tähendab, et 2025. aastal on võimalik ehitamise algustada.

Andres Lindemann

Majandus- ja kommunikatsiooniministeriumi Rail Baltica nõunik

*Meeleolukat
jaaniaega!*

Saarde Vallavolikogu ja
Saarde Vallavalitsus

Maamaksumääradest alates 2024. aastast

Saarde Vallavolikogu kinnitas 08.06.2023 istungil maamaksumäärad, mis hakkavad kehtima alates 01.01.2024.

2022. aastal korraldas Maa-amet uue korralise maade hindamise. 2022. a maade hindamise tulemused hakkavad kehtima alates 2024. a algusest. Uue korralise hindamise tulemusel hinnatsoone ei kehtestatud ning igale katastriüksusele arvutati individuaalne väärtus.

Iga konkreetse katastriüksuse kohta saab vaadata praegu kehtivat ja 2024. aastal kehtima hakkavat maa maksustamishinda aadressil minu.kataster.ee. Andmed saab kätte, kui sisestada otsingusse aadress või katastriüksuse tunnus. Seejärel tuleb avanenud aknas vajutada noolele “Maa väärtuse info”. Rohkem infot 2022. aasta maa korralisest hindamisest ja hindamise meetodikast leiab Maa-ameti kodulehelt. Eelmine korraline hindamine viidi läbi 2001. aastal.

Uue hindamise tulemusel on maa maksustamishinnad on märgatavalt tõusnud. Lähtuvalt maksustamishinna järsust tõusust, on maamaksuseaduses maamaksumäärasid vähendatud. 2024. aastal säilivad kõik senised maksuvabastused ja -soodustused. Endiselt on maamaksust vabastatud kodualune maa, mille suurus on tiheasustusega alal 0,15 hektarit ja mujal 2 hektarit. 2024. aastast lisandub kodualuse maa soodustust ka liitsihtotstarbega maauksusele (MaaMS § 111), kui üks sihtotstarvetest on elamumaa.

Maamaksu kujunemine
Maa väärtus
Maa väärtus kujuneb korralise hindamise tulemusel. Maa hindamise seadust (edaspidi MHS) muudeti oluliselt maa hindamise seaduse, maamaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega ning MHS jõustus praeguses redaktsioonis 7. mail 2022. a.

MHS muutmise peamine eesmärk oli uuendada maa korralise hindamise senist korda. MHS korralist hindamist käsitlev senine normistik ei vastanud enam tänapäevastele ootustele ning oli sisult vananenud. Varasemate hindamiste puhul, mis viidi läbi 1993., 1996. ja 2001. aastal, kasutati tsoneerimist (erinevate väärtustasemetega turupiirkondade eristamist). Hindamise tulemusena leiti maa väärtus tsoonide ja sihtotstarvete või kõlvikute kaupa.

Nende tulemuste alusel arvutas kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi KOV) igale katastriüksusele maksustamishinna. Uue korra kohaselt kasutatakse korralisel hindamisel masshindamise mudeleid, mille tulemusel määratakse kohe igale katastriüksusele väärtus.

Varem kasutati tsooneerimist, kuna puudusid tehingute andmed ja maa omadusi kirjeldavad andmed ning andmed ei olnud masinloetaval kujul kättesaadavad. Tsoonide piirid olid vaieldavad ja ühtlaste tsoonide loomine ei olnud võimalik, see tekitas vaidlusi. Tsoonide piirialadel asuvate katastriüksuste maa maksustamishinnad erinesid mõnikord kordades, tekitades ebaõiglust tsooni piirialadel. Seda aitab vältida üksnes meetodiliste aluste muutmine ehk tsoonidest loobumine ning iga katastriüksuse omadustega arvestamine. Korralise hindamise puhul on tegemist turupõhise hindamisega.

Seadusemuudatuste üks olulisematest eesmärkidest on anda avalikkusele informatsiooni maade turuväärtusest ja tuua selgemalt välja, et hindamise tulemuste kasutamise võimalused on laiemad, kui seda käsitles seni kehtinud seadus. Korralisel hindamisel ei viidata enam maksustamisele kui ainsale eesmärgile, vaid rõhutatakse, et tegemist on turupõhise hindamisega, mille tulemusena määratakse igale katastriüksusele väärtus ehk maa maksustamishind. Korraline hindamine toimub edaspidi iga nelja aasta järel.

Peamine põhimõtteline muudatus on, et maa korralisel hindamisel ei leita enam tsoonide hindu, mille alusel arvutasid KOV-id iga konkreetse katastriüksuse väärtuse, vaid hindamise tulemusena leitakse kohe igale katastriüksusele maa maksustamishind. Korralist hindamist korraldab Maa-amet, kuhu on tänaseks kogunenud peamine sellealane kompetents ja andmed. Varasema korra kohaselt oli suur roll maa hindamisel KOV-il ning litsentseeritud maa hindajatel. Muudetud MHSi kohaselt jääb korralisel hindamisel peamist rolli kandma Maa-amet, kes kaasab vajaduse korral hindamisse ka teisi erialaspetsialiste.

Seaduse muudatusega väheneb KOV-ide roll korralise hindamise läbiviimisel. Varasemalt toimus hindamistulemuste väljapanek just KOV-ide kaudu

ja enne tulemuste jõustumist oli KOV-idel **võimalik tulemuste kohta arvamust avaldada. Muudetud MHS-ega on antud eeltoodud õigused Maa-ametile kui korralise hindamise läbiviijale.** Muudetud MHS-i kohaselt avalikustatakse hindamistulemused Maa-ameti veebilehel ja säilib võimalus tulemustega tutvuda paberkanjal ka Maa-ametis kohapeal.

Ajakohased maa korralise hindamise tulemused annavad maaomanikule ülevaate maa hetkeväärtusest ning võimaluse kasutada väärtust orientiirina müügi- või ostuhinna kujundamisel tsiviilkäibes või riigiga seotud menetlustes alusena kasutustasude leidmisel, väärtustel põhinevate kokkulepete sõlmimisel, tehnovõrkude õiglase tulumistasu arvutamisel.

Maksumäär
MaaMS § 5 lõike 1 alusel kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu hiljemalt maksustamisaastale eelneva aasta 1. juulil igale järgmisele maa sihtotstarbegrupile maksumäära:

- 1) elamumaa sihtotstarbega maale ja maatulundusmaa õuemaa kõlvikule maamaksumäär vahemikus 0,1- 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastast;
- 2) maatulundusmaa ülejäänud kõlvikutele (põllumajandussaaduste tootmiseks või metsakasvatuseks kasutatav maa ja maa, millel on põllu- või metsamajanduslik potentsiaal) maamaksumäär vahemikus 0,1- 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastast;
- 3) kõikidele ülejäänud sihtotstarvetega maadele (nt ärimaa, tootmismaa, transpordimaa, jäätmeoidla maa, mäetööstuse maa, riigikaitse maa, sihtotstarbeta maa) maamaksumäär vahemikus 0,1-1,0 protsent maa maksustamishinnast aastast.

Omavalitsusel on võimalus erinevates sihtotstarbegruppides kehtestada erinevad maamaksumäärad, mis läbi on võimalik erinevate maa sihtotstarvete puhul rakendada erinevat maamaksu koormust ja suunata seeläbi maakasutust kohalikele eesmärkidele vastavalt.

Saarde vallas kehtestati 2024. aastaks elamumaa sihtotstarbega maale ja maatulundusmaa õuemaa kõlvikule maamaksumääraks **0,5 protsenti** maa maksustamishinnast aastast, maatulundusmaa ülejäänud kõlvikutele (põllumajandussaaduste tootmiseks või metsakasvatuseks kasuta-

tav maa ja maa, millel on põllu- või metsamajanduslik potentsiaal) **0,5 protsenti** maa maksustamishinnast aastast ja kõikidele ülejäänud sihtotstarvetega maadele (nt ärimaa, tootmismaa, transpordimaa, jäätmeoidla maa, mäetööstuse maa, riigikaitse maa, sihtotstarbeta maa) **1,0 protsenti** maa maksustamishinnast aastast.

Kaitsemehhanism
Maa maksustamishindade järsu tõusu tõttu maamaksule avalduva mõju leevendamiseks on vähendatud maksumäärasid, mis praegu on vahemikus 0,1–2,5%, kuid alates 2024. aastast vahemikus 0,1–1,0%. Lisaks on maamaksu järsu tõusu vältimiseks kehtestatud nn kaitsemehhanism – 10-protsendiline (või 5-eurone) piirmäär. See tähendab, et maamaks ei suurene eelmise aastaga võrreldes rohkem kui 10% või 5 eurot aastast, kuni jõuab maa maksustamishinnast ja maamaksu-määrast lähtuva maamaksusummani.

Maksuvabastused ja -soodustused
MaaMS § 11 muudatusega ja § 11¹ lisamisega täpsustati liitsihtotstarbega maal (näiteks korrusmaja esimesel korrusel asuvad äripinnad, ülemistel korrustel eluruumid) asuvate korterite omanike kodualuse maa maamaksust vabastamist ning pensionäride, puuduva töö- võimega isikute ja represseeritute lisamaksuvabastuse rakendamise tingimusi.

Kodualuse maa maksuvabastus suures pildis ei muutu. Nt elamu- ja ärimaa liitsihtotstarbega maadel koduomanike jaoks suureneb kodualuse maa maksuvabastuse ulatus. Selline muudatus puudutab kortermaju, mille esimesel korrusel on äripinnad. Seega ei pea koduomanikud enam ärimaa mõttelise osa eest maamaksu maksma. Saarde vallas on **üksikud** liitsihtotstarbega katastriüksused (korrusmaja, mille esimesel korrusel asuvad äripinnad, ülemistel korrustel eluruumid).

Maamaksu arvutamine alates 2024. aastast
Maamaksu arvustuskäigu valem alates 2024. aastast = maa väärtus (€) × maksumäär (%) – kaitsemehhanism (€) – maksuvabastused (€) – maksusoodustused (€).

Näide 1: Hinnatsoonis H0711003, pindala 33113 m²; maamaks 2023 (maa väärtus 2001) = maa väärtus

metsamaal 268 € x 2,5% + haritav maa väärtus 65 € x 2,0% + maa väärtus õuemaal 428 € x 2,5% - koduomaniku maksuvabastus (kuni 20000 m²) 10,70 € = 6,7 € +1,3 € - 10,70 € = 8,00 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 18,7 €.

Maamaks 2024 (maa väärtus 2022) = maa väärtus 5511 € x 0,5% + õuemaa väärtus 4074 € x 0,5% - koduomaniku maksuvabastus **õuemaalt** 20,37 € - kaitsemehhanism 14,56 € = 27,56 € +20,37-14,56= 13,00 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 23,7 €.

Näide 2: hinnatsoonis H0306001 (Kilingi-Nõmme linn), pindala 2519 m²; maamaks 2023 (maa väärtus 2001) = maa väärtus elamumaal 1190 € x 2,5% - koduomaniku maksuvabastus (kuni 1500 m²) 17,72 € = 29,75 € - 17,72 € = 12,03 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 29,75 €.

Maamaks 2024 (maa väärtus 2022) = maa väärtus 4761 € x 0,5% - koduomaniku maksuvabastus õuemaalt 14,18 € - kaitsemehhanism 0 € = 23,81 - 14,18= 9,63 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 23,81 €.

Näide 3: praeguses hinnatsoonis H0711001 (Saarde

küla) 5598 m²; maamaks 2023 (maa väärtus 2001) = maa väärtus elamumaal 2450 € x 2,5% - koduomaniku maksuvabastus (kuni 20000 m²) 61,25 € = 61,25 € - 61,25 € = 0 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 61,25 €.

Maamaks 2024 (maa väärtus 2022) = maa väärtus 6270 € x 0,5% - koduomaniku maksuvabastus õuemaalt 31,35 € - kaitsemehhanism 0 € = 31,35 – 31,35 = 0 €. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 31,35 €.

Näide 3: praeguses hinnatsoonis H0711001 (Surju) 20915 m²; maamaks 2023 (maa väärtus 2001) = maa väärtus elamumaal 780 € x 2,5% - koduomaniku maksuvabastus (kuni 20000 m²) 18,65 € = 19,15 € - 18,65 € = 0,50 €. Maamaksuteadet ei väljastata, kuna maamaks on alla 5 euro. Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, on maamaks 19,15 €.

Maamaks 2024 (maa väärtus 2022) = maa väärtus 8157 € x 0,5% - koduomaniku maksuvabastus elamumaalt 39 € - kaitsemehhanism 0 € = 40,78 € – 39 € = 1,78 €. Maamaksuteadet ei väljastata, kuna maamaks on alla 5 euro.

Kui kinnistu omaniku elukoht ei asu rahvastikuregistri alusel kinnistuga samal aadressil, rakendub kaitsemehhanism ja maamaks on 24,15 €.

Mälestades Asta Sussi...

5.06. – 8.07.2023

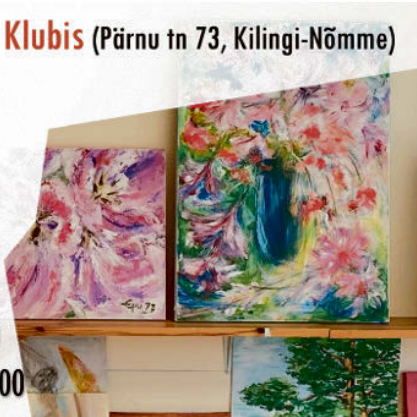
Kilingi-Nõmme Klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme)

Näitus Õpetaja Asta Sussi mälestuseks Kilingi-Nõmme Klubis.

E- N 10.00 – 16.00

R 10.00 – 14.00

8. juuli 12.00 – 16.00

Tänu sõnad pikaajalisele töötajale

16. juunil oli viimane tööpäev Surju Rahvamaja pikaajalisel juhatajal Aime Villil. Aime vedas Surju kultuurielu 32 aastat ja selle ajaga on ta kõikide kultuurihuviliste südamesse ja mälestusse kindlasti suure jälje jätnud. Nüüd aga otsustas ta, et aeg on puhata ning keskenduda endale, oma lastele ja las-

telastele. Sellest hoolimata jääb Aime kultuurielus ikka tegevaks – tema juhendada on tantsurühma Vikkel tegevus ja sellega plaanib Aime kõigi suureks õnneks ikka jätkata.

Aitäh, Aime, et oled teinud oma tööd südamega ja andnud suure panuse Saarde kultuurimaastikule!

Hooldereform toetab väarikat vananemist

Maret Maripuu
Peadirektor
Sotsiaalkindlustusamet

On arusaadav, et iga eakas soovib elada võimalikult kaua oma kodus ja ise toime tulla. Ühel hetkel tuleb aga ehk tõdeda, et päris üksi siiski kõigega toime ei tule ja lähedaste abi on vältimatu. Võib juhtuda, et lapsed või lapselapsed on kaugel või nad on sootuks ise abivajajad – siis võib piisata sobivast kodusest toest, mida pakub omavalitsus. Kui aga vajadus kasvab, tuleb leida koht hooldekodus. Praegu elab hooldekodudes üle 9000 eaka.

Juulis jõustuv hooldereform on suur samm edasi meie ühiskonna suhtumises vanemaegliste hooldamisse ning väarikasse vananemisse. Reform nõuab nii omavalitsustelt kui ka hooldekodudelt suurt pingutust ja koostööd, kuid tänu sellele muutub hooldusteenus senisest kättesaadavamaks ja õiglasemaks.

Hooldekodu on üsna kalline – see pole ju üksnes koht, kuhu eakas nii-öelda eest ära panna, vaid seal kantakse tema eest hoolt ja talle pakutakse tegevusi, mis teda ärksana hoiavad. Seni on hooldekodu koht paljudele peredele üle jõu käinud, mistõttu on omastehooldajate küsimus olnud aastaid terava tähelepanu all. Üks olulisimaid reformiga kaasnevaid muudatusi ongi seotud kohamaksuga. Seni on

inimesed pidanud oma lähedaste hooldamise eest hooldekodus ise tasuma, kuid see on nii rahaliselt kui ka emotsionaalselt raske. Hooldereformiga tuleb riik kohamaksu tasumisel appi. See on väga kaalukas sotsiaalne muudatus, mis aitab leevendada perekondade rahalisi muresid ning tagab kõigile värika vananemise võimaluse. Mitte ükski eakas ei soovi olla oma lähedastele koormaks.

Hooldereform jõustub juba 1. juulil. Kandev roll reformi ettevalmistamisel ja elluviimisel on omavalitsustel. Viimased reformieelsed nädalad on neile eriti töömahukad. Nad on pidanud välja selgitama oma- ja hooldekodus, ning hinnanud nende abivajadusi, mille põhjal teha rahastamisotsused ja neist inimestele teada anda. Kui teie hooltekodus viibiva lähedase asjus pole ühendust võetud, andke oma omavalitsusele

teada. Muretsemiseks ei ole kindlasti põhjust ka siis, kui mingil põhjusel ei ole otsust 1. juuliks tehtud: rahastamisotsust saab tagantjärele ümber vormistada ning inimene rahaliselt seetõttu ei kaota.

Hooldekodude ülesanne selles protsessis on selgitada välja täpne hind, see avalikustada ning mõelda läbi ööpäevaringse hooldusteenuse arveldamise protsess. See kõik on olnud ajamahuks ja pingutusrohke.

Sotsiaalkindlustusamet on andnud endast parima, et vastata nii omavalitsustele kui hooldekodude küsimustele, mis reformi ettevalmistuse käigus tekkinud. Meie roll ongi reformi ettevalmistusel nõuga toeks olla, et kõik sujus võimalikult hästi. Sügise poole saame juba järelevalve käigus vaadata, kuidas reform on käivitunud ning uute elanike vastuvõtt sujunud.

PILTUUDIS

Jäätmejaama ehitusest

Saarde valla jäätmejaamas on käimas asfalteerimis- ja heakorratööd ning paika on saanud autokaal

KILINGI-NÕMMES VABADUSSÕJA MÄLESTUSMÄRGI JUURES

Võidupüha mälestustule tervitamine
22.06.23 KELL 20.15

TULE TOOVAD PÄRNUST KINDRAL JOHAN LAIDONERI SELTSI NOORED JA SEE LIIGUB MEIE JUUREST EDASI HALLISTESSE, KARKSI-NUIA, MUSTLASSE, VIIRATSISSSE JA LÕPUKS VIJANDISSSE KINDRAL LAIDONERI RÄTSAAMONUMENDI JUURDE

Doktor, appi!

Vladas Radvilavičius, Henrik Normann, Lisabet Loigu, Kaili Närep

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Esmaspäeval, 24. juulil kell 19.00

Pilet 21 €, õpilane, pensionär 19 €.

Piletid müügil Kilingi-Nõmme klubis, Piletilevis, kohapeal

Saarde valla kodukohvikute ja garaažimüügi päev

12. august 2023 kell 12-17

Registreerige oma kodukohvik või müügikoht hiljemalt 9. juuliks e-maili aadressil klubi@saarde.ee või 5569 5715.

Registreerimisel lisada järgnev info:

- » Kohviku/müügikoha nimi
- » Lühitutvustus
- » Asukoht
- » Kontaktandmed (toimumiskoha aadress, korraldaja telefoni number ja nimi)

Fotod: Kalju Sarapu

Lastekaitsepäeva galerii

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Kröll”

Kilingi Nõmme Lasteaed Kröll kui tervist edendav lasteaed ehk TEL tegemised läbi õppeaasta 2022/2023

TEL meeskonda kuulub igast rühmast vähemalt üks esindaja ning eesmärk on hoida ja edendada lapse tervist ning luua lasteaias keskkond, mis toetab lasteaiapere heaolu. Lähtudes üldmainitust alustas Krõlli TEL möödunud õppeaastal sügise tervitamist **spordinädalaga**. Lapsed ja õpetajad panid end proovile nädala jooksul erinevatel aladel. Jooksime, kõndisime, avastasime sügise märke, mängisime vahvaid liikumismänge jne. Toreda nädala tõmbasime kokku juba traditsiooniks muutunud “Õunajooksuga,” mil tehakse üks kiirem ring ümber lasteaija hoone. Kõik suuremad ja väiksemad osalejad said premeeritud ühe mahlase, punapõskse ubinaga, mida hiljem kambavaimus nositi.

Meie tegusat õppeaastat läbis ka iga kuu viimasel reedel värvipäev, mil tuli vastavat värvi riietuses lasteada tulla. Isegi toidud, valmistatud meie toredate kokkade poolt, olid inspireeritud etteantud värvist.

Oktoober julgustas kujutlusvõimet ning aitas avardada laste maailma läbi

muinasjuttude vestmise, mida tegid lapsevanemad ise. Lepiti kokku oma lapse kodurühmaga päev, mil vanem sai tulla pajatama enda poolt valitud lugu ning aidata lastel uinuda muinasjuttudes peituva sõnumi kandval jõul.

Isadepäev oli tõeline maiuspala kahekäe tegevusteks. Isad kasutasid väga loovalt lapsega veedetud kvaliteetsega ning viimase tulemusena valmisid ülitoredad, fantaasialennukad meistriteosed korduvkasutatavast materjalist, mis päädis ägeda näitusega rühmas.

Detsembris, enne imelist jõulupidu, jätkus avastamisrõõmu kogu maja peale. Erinevatesse kohtadesse oli peidetud vahvaid soove, komplimente ja nalju Krõlli perele leidmiseks. Väike naer ja soe tähelepanek kulub ikka kõigile marjaks ära.

Jaanuaris külastas meid ülimalt vahva Pärnumaa keskkonnahariduse spetsialist Kalle Kõllamaa, kes tutvustas lastele läbi vestluse, piltide, helisalvestiste ja pargitud loomanahkade Eesti metsades talvituvaid

loomi. Tegemist oli vägagi põneva ja hariva päevaga ning lastele jätkus emotsioone pikemalt.

Eesti Vabariigi sünnipäevaks jätkus taas avastamis- ja otsimisrõõmu, leidmaks üles maja pealt 105 toetavat ja tunnustavat kirjakest.

Samuti saime kõik kätt suruda lõpurühma laste endi poolt hääletatud “presidendil” ja “presidendiproual” Vabariigi Aastapäevale pühendatud kontserdil.

Naistepäevaks oli taas fookusesse võetud taaskasutus ning TEL meeskond tervitas Krõlli pere toreda etendusega “Pidupäevaks kauniks.” Läbi humoorika sisu tõestasid etenduse tegelased, et pea kõik külmpapis leiduv sobib ideaalselt tervendavaks näomaskiks.

Südamekuul hoolitsesime loomulikult oma “sisepõlemismootori” eest. Ühises hoos vehkisime end saalis nädala alustamiseks soojaks tantsides ja võimeldes. Turgutuseks pakkusid meie armsad kokad lastele terve nädala jooksul kosutavaid ja tervislikke smuutisid.

Munadepüha algas eriti seiklusterohkelt, kuna Las-

teaias Kröll pesitsev kana suutis ära kaotada oma munad. Lastel tuli pildi järgi minna seiklema ja orienteeruma linna peale, et

siiski kadunud munadekorv kanamammale tagasi tuua.

Kilingi Nõmme Lasteaed Kröll TEL tegemised lõpetas pidulikult Emadepäev-

vaks taaskasutatud materjalist meisterdatud “Lilled emale.” Ilus sissejuhatus aasta ühte kaunimasse aega! Lisaks looduslikule lilleilule valmisid meie toredate emade ja laste koostöös tõeliselt pilkuköitvad vanikud ja lillebuketid. Sellest sai imeilus näitus lasteaija saalis.

Säravate värvide ja lõppenud õppeaasta soojuses soovime kõigile muheda suveelamusi ja taaskohtumist juba uuel õppeaastal.

Kilingi Nõmme Lasteaed Kröll TEL tiim

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 9.a klass

1. Anette Einmann - kiituskiri	7. Niglas Meinson	13. Henri Sireli
2. Laura-Liis Kaljur	8. Dagne Oriehov - kiituskiri	14. Rasmus Tamm
3. Rocco Kartau	9. Kunder Pärn	15. Maria Vilinurm
4. Kärt Mia Kingla - kiituskiri	10. Rander Pärn	16. Kuldar Vreimann
5. Rait Lumiste	11. Kirke Pärnat - kiituskiri	17. Roosi-Rella Õis
6. Mikk-Markus Manilets	12. Ketter Reinhold - kiituskiri	Klassijuhataja Saima Tõigast

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 9.b klass

1. Sten Ehala	6. Kerot Luhaäär	11. Julia Suur
2. Elmar Jefimov - kiituskiri	7. Romet Pähn	12. Tarmo Suur
3. Toomas Kovalevski	8. Kristofer Raid	13. Remi Vainlo
4. Martin Kuhi	9. Andreas Saksakulm	Klassijuhataja Kersti Soomets
5. Lauren Lensment	10. Annabel Sarikas	

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 75. lend

1. Thomas Samuel Berg	8. Anna-Maria Pervušina	14. Janely Salujärv
2. Sander Juurik	9. Maria Peterson	15. Sander Statsenko
3. Gregor Kuru	10. Jaan-Markus Raid	16. Egit Toomsoo
4. Birthe Lall - KULDMEDAL	11. Kennert Rannama - HÖBEMEDAL	17. Carl Johannnes Uba
5. Anete Lensment	12. Rasmus Rist - HÖBEMEDAL	18. Berit Vahter
6. Gertrud Liebenau	13. Oliver Rätsep	19. Milo Vill
7. German Pervušin		20. Frederik Voolmaa
		Klassijuhataja Kadri Karon

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi koolileht „Kirjatark“ küsis mõnelt põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajatelt 4 küsimust. Vastused ilmestavad lõpupilti ja meie lõpetajate muljeid kooliajast

Põhikooli lõpetaja Elmar Jefimov:

Mida pead kõige olulisemaks oma põhikooli perioodi jooksul?

EJ: Oma põhikooli perioodi jooksul pean kõige olulisemaks saadud tarkust, omandatud teadmisi, oma häid treenereid ja õpetajaid, kuid ka kindlasti sõpru ja nendega koos loodud mälestusi.

Mida tahaksid oma põhikooli aega meenutades teisiti teha?

EJ: Põhikooli aegu meenutades soovin, et oleksin jätnud endale rohkem puhkust ja nii mõnelgi ööl varem magama läinud, et korralikult välja puhata.

Mis on see, mida võtad meie koolist edaspidiseks kaasa?

EJ: Siit koolist võtan kaasa hea suhtlemisoskuse ja koostöövõime, vajalikud tutvused ning kindlasti ka parimad sõbrad, keda võiks endale tahta.

Mis on Sinu soovitud a) lapsevanematele ja põhikooli õppivatele noorematele õpilastele?

EJ: Vanemad - laske lastel olla lapsed ja võimaldage neil proovida võimalikult palju erinevaid huvialasid, et ta leiaks, mis talle päriselt meeldib. Õpilased - tegelege aktiivselt spordiga, õppige hoolega, kuid võtke ka piisavalt puhkust ja aega, et lihtsalt sõpradega olla.

Gümnaasiumilõpetajad Gertrud Liebenau, Rasmus Rist, Kennert Rannama ja Jaan-Markus Raid vaatasid samuti läbi nelja küsimuse tagasi oma gümnaasiumiajale.

Mis kallutas Sinu gümnaasiumis õppimise valiku KiNG kasuks?

GL: Kaalusin Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi mitmetel põhjustel. Esiteks, kuna olen üpris kaugel, oli mulle oluline ühiselamu olemasolu ning eriti hea oli see, et see on ka tasuta. Teiseks, valikaineid on koolis palju, kuna ei olnud enne gümnaasiumi päris kindel, kelleks tahan saada, oli hea, et sain proovida paljut. Kolmandaks, kui käisin vestlusel, olid inimesed rõõmsad ja heatahtlikud, see andis hea tunde.

RR: Valisin Gümnaasiumiks just KiNGi mitmel erineval põhjusel. Esiteks

oli loomulikult oluline asukoht ehk see, et kool asuks võimalikult kodu lähedal. Teiseks õppisin selles koolis juba alates esimesest klassist. Õpetajad ja kool on mulle väga tuttavad. Need on küll olulised põhjused, aga tähtis on ka õpikeskkond ja õpetajate toetus. Selles osas on meie kool väga hea. Oleksin vabalt võinud valida ka mõne teise Gümnaasiumi, aga selleks polnud mitte mingit põhjust. Ka uutel tulijatel on siin koolis kerge kohaneda ning kõik võetakse soojalt vastu. Mulle ongi alati jäänud mulje, et kõik on teretulnud.

JMR: Gümnaasiumis õppimise valiku KiNG kasuks kallutas teadmine, et saan siit koolist kõik vajaliku ja hea ettevalmistuse tulevikuks, et oma edasisi eesmärged täita.

KR: Mind kallutas KiNG kasuks hea asukoht ja sõbralik keskkond

Mida pead kõige olulisemaks oma gümnaasiumiperioodi jooksul?

GL: Kõige olulisemaks peaksin gümnaasiumiperioodi jooksul saadud kogemusi, teadmisi ja tutvusi

RR: Gümnaasiumiperiood kestis tervelt 3 aastat, ent aeg läks ülimalt kiiresti. See on tähtis periood minu elus ning mängib olulist rolli. Arvan, et selle ajal jooksul polegi kõige olulisemad need asjad, mida koolis saavutasin või kogutud hinded, vaid just tutvused ja sõbrad, kes jäävad mulle kogu eluks

JMR: Kõige olulisemaks gümnaasiumiperioodi jooksul pean erinevaid kogemusi, mis sain valikainetest. Näiteks Sisekaitseakadeemia valikainetest saadud teadmised ning oskused panid mind mõtlema sellele, et soovin ka tulevikus õpinguid jätkata Sisekaitseakadeemias.

KR: Kõige olulisemaks pean ma mälestusi klassikaaslastega.

Mis on see, mida võtad meie koolist edaspidiseks kaasa?

GL: Kaasa võtan edaspidiseks kaasa tutvused, mõtteterad, kogemused ja teadmised, mille kogusin kolme aasta jooksul

RR: Esiteks võtan kindlasti endaga kaasa kõik teadmised, mis siin omandatud sai. Juba praegu ja

tulevikus tulevad need mulle kindla peale kasuks. Selle kolme aasta jooksul on KiNG võimaldanud minul osaleda erinevatel konkurssidel ja võistlustel, selles osas on kool ja õpetajad olnud alati väga toetavad. Õpilaste saavutused on ka alati kooli poolt märgatud ja tunnustatud, see innustab alati uusi asju proovima.

JMR: Kilingi-Nõmmest võtan kaasa mitmekesised teadmised, olulised oskused, isikliku arengu kogemuse ning meeldivad mälestused ja sidemed

KR: Edaspidiseks võtan kaasa avatuse ja positiivse suhtumise.

Mis on Sinu soovitud a) lapsevanematele ja b) põhikooli lõpetajatele?

GL: Lapsevanemale ma suuri soovitusi ei oska anda. Tähtis on olla lapsele olemas, ükskõik kui noor või vana ta on, tunda huvi tema tegemiste vastu ning näidata välja, et oled uhke ta saavutuste üle. Põhikooli lõpetajale soovitan ma, et võta osa kõigest, millest võimalik, sa ei tea kunagi, mis sind ees ootab, mis kogemused saad ja kuhu välja võid jõuda. Ole aktiivne ning ära unusta sõpru ja klassikaaslasid, koos on alati lihtsam! Ära karda riske ja seda, mis on uus. Gümnaasium on paras seiklus ja see on seda väärt

RR: Lastevanematele soovitan alati oma lapsi märgata ja kiita ning ka aidata, kui nad hätta jäävad. Lapsevanema toetus on väga suureks abiks tervel kooliteel.

Põhikooli lõpetajatel soovitan soojalt valida Gümnaasiumiks meie kooli. Siin on väga kokkuhoidev seltskond ning kõik teavad kõiki. Ka õpetajad soovivad alati parimat.

JMR: Vanematele ütlen, et andke lastele võimalusi! Põhikooli lõpetajatel ütlen, et olge avatud uutele kogemustele ning ärge kartke proovida erinevaid tegevusi ja valdkondi.

KR: Lapsevanemale soovitsin huvituda, kuidas lapsel koolis läheb ja olukorda kontrolli all hoida. Põhikooli lõpetajatele soovitsin otsustada ise, kuhu minna ja mitte lasta end ülemäära teiste soovistest mõjutada.

B. G. Forseliuse Seltsi Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi noortekogu ja ukraina õpilaste ühisreis Tartusse

Kevadel osalesid meie kooli noortekogu liikmed Saarde Vallavolikogu korraldatud projektikonkursil „Ukrainast saabunud sõjapõgenikest noorte lõimumist ja keeleõpet toetavate tegevuste elluviimiseks noortevaldkonnas“. Olime edukad ning saime toetuse oma ideede elluviimiseks. Meie reis sai teoks 23. mail. Külastasime Laulupeo Muuseumi ning teaduskeskust AHHA.

Laulupeo Muuseumis saime teada, et meie laulupidude traditsioon sai alguse Tartu Vanemuise Seltsi liikmete algatusel aastal 1869. Nutika mehe kaa-
sas Johann Voldemar Jannsen korraldusmeeskonda nii Baltisaksa ja Tsaari-Venemaa esindajaid, sest alguses pidasid nii ühed kui ka teised ebamõistlikuks, et eestlased laulaksid oma peol eesti keeles.

Suureks abiks laulupeo korraldamisel oli oma isale Lydia Jannsen (Koidula). Tollel ajal ei olnud võimalik, et sellistes ettevõtmistes osaleksid ka naised. Esimestel laulupidudel laulsid ainult mehed, kellest suurem osa olid koolmeistrid. Lisaks jutustati meile põhjalikult Johann Voldemar Jannsenist ja tema perekonnast ja mitte ainult -giid rääkis meile veel selle muuseumi hoone ajaloost ja töötajatest. Hoone ostis rikkalt kaupmehelt Vanemuise Selts, kelle eestvedamisel lavastati sealsamas 1870. aastal esimene eestikeelne näidend „Saaremaa onu-

poeg”, mille teksti koostas Lydia Koidula saksakeelse näidendi põhjal.

Laulupeo Muuseumi parki on istutatud kümme Eesti kultuuriajaloo se-

tud isikutele ning kooridele pühendatud puud.

Muuseumist viis meid tee teaduskeskusesse AHHA, kus külastasime erinevaid atraksioone ja AHHA uut

näitust „AHHA meeled. Tunne kui julged“. Hiljem oli meil võimalik vaadata teadusteatri „Avasta valgus“. Optika-teemalises teatris nägime, kuidas viimas valgus asjad plahvata-
tama pani ja kuidas päikesekreem UV-kiirguse eest kaitseb. Saime teada, millest koosneb valgus ning millest tekivad värvid. Töötoas „Keskkonnasäästlik miniaed“ saime meisterdada jäätmepekenditest põneva miniaia, kuhu külvasime söödavate taimede seemneid. Jääme põnevusega ootama, kas neist ka taimed kasvavad.

Oleme rõõmsad ja tänulikud saadud võimaluse eest - õppida meie rahva ärkamisajast ja avastada põnevat teadusmaailma ning tutvustada seda kõike meie ukrainlastest koolikaaslastele.

Merilyn Raba, Ellen Hale, Merili Aru ja Signe Vahtramäe

Fotod: Signe Vahtramäe

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM
VASTUVÕTU INFO
10. KLASSI ASTUJATELE
2023

17. - 18. aprill
vastuvõtuvestlused
zoomis

26. - 28. juuni
dokumentide
vastuvõtt
ja vestlused
KING-is

Turvaline õpikeskkond

EAP-sid andvad valikkursused koostöös
Sisekaitseakadeemia ja TÜ Pärnu Kolledžiga

Tasuta õpilaskodu, toitlustus ja autokooli teooriatunnid

Head sportimisvõimalused, lai huviringide valik

G KIN www.kilingi.edu.ee

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM

otsib

majahoidjat

kes hoolitseks
kooli väliala korrashoiu eest.
Ootame töökast, sõbralikku
ja kohusetundlikku inimest.

Info telefonil 56699853
Ülle Tammela, majandusjuhataja

Kilingi-Nõmme Muusikakool

Lõpetas Kilingi-Nõmme Muusikakooli 34. lend

Kilingi-Nõmme Muusikakooli lõpetasid sel aastal kaks tütarlast, Kirke Pärnat ja Maria Vilinurm. Nad on meie 34. lend.

Kirke õppis õpetaja Madli Lepiksoni klaveriklassis klaveri põhiõppe õppekava alusel. Ta tuli Kilingi-Nõmme Muusikakooli 5. klassi Abja Muusikakoolist ja õppis siin vanemas astmes 3 aastat.

Maria Vilinurm õppis õpetaja Tiia Hermani klaveriklassis klaveri üldõppe õppekava järgi ning lõpetas muusikakooli kiituskirjaga. Maria alustas oma klaveriõpinguid Tali Põhikoolis õpetaja Piia Salomoni juhendamisel ning jätkas oma klaveriõpinguid 2. klassist alates Kilingi-Nõmmes.

Õnnesoovid õpetajatele ja tuult tiibadesse tublidele noortele!

Külli Kolu

Kilingi-Nõmme Muusikakooli direktor
Fotod: Anette Einmann

Kirke Pärnat

Maria Vilinurm

Kilingi-Nõmme Klubi ja Muusikute fond PLMF esitlevad

9.07.2023 KL 15
SAARDE
KATARIINA KIRIK

Keelpillikvartett
Camerata Musica
Kavas: Verdi, Eller, Kõrvits jt

SIGRID KUULMANN VIUL
LIIS-HELENA VÄLJAMÄE VIUL
JOHANNA VAHERMÄGI VIOOLA, ANDREAS LEND TŠELLO

Vaba sissepääs

Surju kool ja lasteaed

„Hea haridus on kõige tugevam relv, mida saab kasutada maailma muutmiseks.“ Nelson Mandela

Meie kooli lõppenud õppeaasta eesmärkideks oli iga lapse ja õpilase toetamine lähtuvalt kaasava hariduse põhimõttest, pakkuda kõigile eduelamust ja luua turvaline ning koostööne õpikeskkond nii õpilastele kui personalile. Eesmärkide täitmiseks andis kogu koolipere oma panuse, olgu need siis kasvõi väikesed sammud iseenda muutmise suunas.

Tunneme rõõmu, et õppeaasta lõpetas kiituskirjaga 17 õpilast, hinnetega neli ja viis tunnistusel lõpetas klassi 35 õpilast ja 1.-3. klass lõpetas õppeaasta positiivsete sõnaliste hinnangutega. Ainealaseltsel pääsesid vabariiklikesse voorudesse kooli esindama individuaalselt 3 õpilast ja võistkondlikult 6 õpilast.

Koolile tervikuna oli õppeaasta samuti edukas. Pälvisime taas tunnustuse rahvusvahelise töö eest. Kolmandat aastat järjest kannab Surju Kool eTwinningu kooli märki.

eTwinningu kooli märk antakse projektitöös silma paistnud koo-

lidele ja lasteadeadele. Tunnustus anti esmakordselt välja 2018. aastal. eTwinningu kooli märgis viitab sellele, et õppeasutuses pööratakse laiemalt tähelepanu kaasamisele, rahvusvahelisele koostööle, ühisele õppimisele ja meeskonnatööle, turvalisele internetikasutusele ning projektõppele.

eTwinning on lasteaia-, üldharidus- ja kutsekoolide õpetajatele mõeldud virtuaalne platvorm ning koostöövõrgustik. See võimaldab õppida nii Eesti kui välismaa kolleegidelt, jagada häid kogemusi ning osaleda koos õpilastega koolidevahelistes õpiprojektides. Meie kooli õpetaja Signe Reidla on tunnustatud eTwinningu mentor.

Algas uus Erasmus+ projekt Kreeka ja Hispaania koolidega teema „Dictionary of Mathematics“.

Väga oluline oli kogu õppeaasta toimuv Tartu Ülikooli Teaduskooli bioloogia õpikoda, kus meie õpilased ja Uulu kooli õpilased omandasid praktilisi teadmisi läbi põnevate katsete.

Väga tubli ja tegus oli meie kooli Oma Riik, kes kogu õppeaasta täi-

tis püüdlikult oma koalitsioonilepingut ning korraldas edukalt koolielu.

Kõige tähtsamaks sündmuseks kooli jaoks iga uue lennu lõpetamine. Meie kooli 62. lend on küll väike, aga kogu kooliaasta vältel väga edukas. Valikud edasiõppimiseks on tehtud juba kevadel - kes jätkab õpinguid gümnaasiumis, kes kutsekoolis. Edu teile uutes valikutest, head lõpetajad!

Hea koolipere, anname oma soovid ja tänusõnad teile edasi väikese printsi sõnadega: „Kõige paremini jääb meelde see, mida oled kogenud ja tunnetanud läbi iseenda.“

Täname kõiki õpilaste koduseid ja kooli toetajaid meeldiva ja tulemusliku koostöö eest. Suur tänu Surju Kooli hoolekogule!

Ootame ka uult 2023/2024 õppeaastalt häid tulemusi ja kordaminekuid. Seniks aga kõigile kosutavat suvepuhkust!

Kohtumiseni 1. septembril kell 10.00 uue õppeaasta avaaktusel.

Maarit Koger

Surju Kooli õppejuht

Heidi Kodasma

Surju Kooli direktor

Surju Kooli lasteaia II poolaasta tegemised

Teine poolaasta algas Surju lasteaia sportlikult! Jaanuari lõpus toimus kogu lasteaia-perega ühine talispordipäev. Vaatamata sellele, et ilm vedas meid alt (lumi sulas ära ja sadas vihma), ei lasknud meie oma tujul langeda ja korraldasime spordipäeva kooli saalis. Lapsed jagunesid võistkondadeks ja mõõtu võeti nii suusatamises, kui kelgutamises. Kelke ja suuski asendasid vilditükid ja tekid. Lustimist jagus tükiks ajaks!

Veebruaris toimus kooli saalis Saint-Saensi kontsert „Loomade karneval“. Viilul mängis Sigrid Kuulmann ja klaveril Kirill Lissijenko. Muusika abil anti kuulajatele edasi erinevate loomade iseloom, kõnnak, liikumine ja hää. Näiteks kõlasid sellised loomad nagu lõvi, kilpkonn, elevant, luik jne. Pala kuulates said lapsed ära arvata, millise loomaga on tegu. Kontsert oli ilus ja kõik kuulasid suure huviga.

Sõbrapäev möödus igas rühmas omasoodu. Kõige pisemate rühmas jagasid õpetajad lastele kommi ja rääkisid sõprade olulisusest. Üks pisike hurmur kinkis kõikidele rühma tüdrukutele roosi. Lepatriinude rühmas said lapsed maiustada ja teha kingitusi sõpradele kelledega vee-detakse pikki päevi üheskoos. Lepatriinud arutasid omavahel,

mis või kes see sõber õigupoolest on ja kuidas sõbraks saada ning kuidas sõpra hoida? Jaga-sime sõpradega head ja paremat, mis suu ja meele rõõmsaks tegi! Päevakoerte rühmas vahetasid lapsed omavahel isetehtud kaardikesi ja sõbrapäeva maiusi. Sai vesteldud ka sõprusest, hoolimisest ning laste omavahelisest läbisaamisest. Lisaks said kõik sõbrad üksteisega sõbrapuu juures pilti teha!

Veebruari teises pooles tähistasime koos ühist vastlapäeva. Mõned päevad enne vastlapäeva oli ilm porine ja arvasime, et liugu laseme sopaloigus, siis ilm mängis meile vahva vingerpussi ja maha sadas korralik lumi. Saime nautida tõelist vastlapäeva ja pikka liugu, loomulikult ei puudunud sealt ka traditsioonilised hernesupp ja vastlakukkel. Nii oli ka meil!

Nii nagu igal aastal saabub kevad ootamatult, nii ka sel aastal. Märkamatu oli õu täis sädistamist ja askeldamist nii ka lasteaia olid käed ja jalad täis kibekiireid toimetamisi.

Surju Koolis toimus emakeelepäeva tähistamine ja sellest sai osa võtta ka lasteaia kõige vanem rühm. Päevakoerad esitasid publikule Ellen Niidu luuletuse „Kevadkuul“. Lapsed olid väga tublid ning ürituselt saadud tänukiri sai uhkelt stendile riputatud.

Endla teatris. Foto: Eleri Lanno

Traditsiooniliselt antakse lõpuaktusel üle Surju kooli kunagise direktori **Aleksander Riisi nimelised stipendiumid ja kooli aumärgid**.

Kaspar Mägi – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2023 „Aasta lõpetaja“, läbi aastate väga hea õppeedukuse, kooli esindamise eest spordivõistlustel.

Ulva Tallo – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2023 „Aasta õpetaja“ tähelepanuväärse panuse eest Surju Kooli arendustegevusse.

Inge Jõekallas – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2023 „Aasta töötaja“ tähelepanuväärse panuse eest tervisliku toidu propageerimisel Surju Koolis.

62. lend. Vasakult Kaspar Mägi, Anne-Lissy Lebedeva, Sandra Ristikivi ja klassijuhataja Tiia Hermann

Stipendiaadid vasakult: Ulva Tallo, Kaspar Mägi, Inge Jõekallas.
Foto: Valter Tominga

Surju Koolil on head sõbrad ja toetajad, kes soovivad tunnustada õpilaste edusamme ja õppetegevust koolis. 2022/2023 õppeaasta stipendiaadid on:

Parim emakeeletundja on 7. klassi õpilane **Triinu Ojaste**.

Parim reaalinetes on 8. klassi õpilane **Gregor Metsa**.

Kodaniku stipendiumi stipendiaadid on 5. klassi õpilased **Liisa Ojaste**

ja **Karl Nikolai Meibaum**.

Parimad spordis on 4. klassi õpilane **Lorette Koger** ja 3. klassi õpilane **Remi Rubin**.

„Kodukoha ere täht“ on 3. klassi õpilane **Kerli Mägi**.

Parim loodusainetes on 9. klassi õpilane **Anne-Lissy Lebedeva**.

Hea eeskuju saadik on 4. klassi õpilane **Elisabeth Virkus**.

Lasteaia lõpetajad 2023 kevad. Foto: Valter Tominga

Saarde läbi ajaloo prisma

Märtsi lõpu poole käis Päevakoerte rühm teatrikuu raames tutvumas Endla teatrimajaga. Laste jaoks oli väga huvitav viibida neis ruumides ja kohtades, kuhu muidu ainult näitlejad tohivad minna. Elevust pakkusid lava taga nähtud “Tipp ja Täpp” etendusest pärit rekvisiidid, sest mõned lapsed olid just hiljuti seda etendust vaatamas käinud. Sai keereldud ka pöördlaval ning tantsitud proovisaalis!

Aprilli alguses olid lihavõttepühad! Lasteaia vanemas rühmas leidsid lapsed ühel päeval koridorist ühe suure paberirulli ja lähemal uurimisel tuli välja, et see oli aardekaart. Nimelt oli jänese Juss jätnud Päevakoertele kirjakese koos juhiste, kuidas metsa alt üles leida tema jäetud aarded. Lapsed sattusid nii õhinasse ja jooksid akna peale vaatama, äkki märkavad kuskil jänest või vähemalt tema jälgi. Koridori mati pealt leiti igatahes valgeid udemeid, mis laste jutu järgi olid kindlasti jänese karvad. Nüüd ei jõutud enam kuidagi ära oodata, millal õue saaks. Lõpuks, kui aeg käes, mindi aardeid otsima ja lapsed olid väga nutikad ning kiired selle üles leidmisel! Kokku oli lausa kolm korvikest šokolaadimune, mis kõigi vahel sõbralikult ära jagati!

Aprillikuusse mahtus südamenädal, kus toimusid erinevad tegevused, mis pühendatud tervele südamele.

“Teeme ära” talgute raames said korda tehtud kõik rühmaruumid ja ka õuealad. Lapsed olid rõõmsal meelel valmis oma väikeste rehadega ja harjadega õueala korrastama.

Aprilli lõpus tähistasid kõik rühmad koos Väikese Nõiaga kooli saalis volbri-päeva! Lauldi ja tantsiti ning loomulikult tegid nõiad ka oma võlutrikke!

Mai alguses võtsid Päevakoerad ette jalutuskäigu raamatukokku. Lapsed õppisid viisakalt raamatukogus käituma ja said teada, kuidas raamatuid laenu-tada/tagastada ja mida huvitavat on võimalik veel raamatukogus teha.

Selle aasta emadepäeva pidu peeti koos kooliperega. Avatud oli ka heategevuslik kohvik, mille lette täitsid laste ja nende vanemate poolt valmistatud küpsed. Kogu kohviku tulu läks muusikainstrumentide uuendamiseks. Sel kuul toimus veel palju huvitavat. Nimelt oli lastel võimalik käia kooli saalis mobiilses planetaariumis vaatamas lühifilmi. Film oli põnev ja õpetlik ning kõik jäid elamusega väga rahule! Sellel ajal, kui teised rühmad veetsid aega planetaariumis, seadsid Lepatriinud oma sammud bussile, et sõita Endla teatrisse vaatama etendust “Tipp ja Täpp”. See oli väikestele Lepatriinudele esimene suurem ühine väljasõit. Lapsed said kogeda näitlejatega vahetut suhtlemist ning neid kaasati lavastusse, laste kilkeid ja naeru täis saal andis märku laste mõnustas olemisest ja ürituse õnnestumisest!

Mai viimasel nädalal tegime lasteaia perega õues ühise vahva hommikupooliku. Õp Piia juhendamisel tantsisime ja lustisime. Hiljem oli piknik / lõunasöök murul ja kõige vahvam jänku Juta tõi lastele maiustamiseks jäätist!

Õppeaasta päädis metamorfoosiga! Meie kõige suurematest Päevakoertest koorusid imeilusad ja nutikad liblikad, kes saavad nüüd nautida väljateenitud puhkust - sooja ja päikeselise suve, et sügisel alustada juba toimekate liblikatena kooliteed. Tuult tiibadesse teile, armsad lasteaia lõpetajad!

Surju Kooli lasteaia pere

Aasta siis oli 1962...

6. juunil viisid Abja veterinaararstid Sihva karjamaal läbi individuaalloomapidajate veiste tuberkuloosi haiguse uuringud.

Seoses V. I. Lenini nim. pionieriorganisatsiooni 40. aastapäevaga pälvis ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja Kilingi-Nõmme Keskkooli vanempioneerijuht Asta Suss.

Tali 8-kl. kooli esimese lennu seitsmele lõpetajale anti kätte lõputunnistused. Tunnistused andis kultuurimajas üle direktor Erika Mahhov. Kiidusõnad lausus esimene õpetaja Herta Halling.

Kilingi-Nõmme Keskkooli VIII klass käis Tõlla sovhoosis abiks suhkrupeeti harvendamas. Tasuks lubati sügisel anda ekskursiooniks auto.

Abja rajooni koolinoorte esivõistlustel võrk-, korv- ja värvapallis võitsid keskkoolide seas esikoha võrk- ja korvpallis Kilingi-Nõmme noored. 8-kl. koolidest said Kanaküla tüdrukud esikoha, Tali 8-kl kooli poisid-tüdrukud võitsid korvpallis, värvapallis said esikoha Kilingi-Nõmme tüdrukud.

10. juunil peeti Kilingi-Nõmme iga-aastast laulu-päeva, kust ei puudunud rõõmus rongkäik ja pea 3000 külastajat. Koore juhatas Luule Kallase. Koore oli Mõisakülä, Abjast, Pärnust, Lätist. Esines

Kilingi-Nõmme tuletõrje korstnapühkija Eduard Kiilas Turu tn 3 korstent pühkimas

ka linna kultuurimaja laste rahvatantsurühm ning Aime Juhansonit juhitud akrobaatarühm. Tugeva aplausi sai metsamajandi puhkpilliorkester ja ühendatud meeskooride laul.

17. juunil peeti Karksi loomimägedes Abja rajooni laulu-päeva. Osavõtjate seast märgiti ära ka Kilingi-Nõmme ja ümbruskonna tublimad isetegevuslased – laulja Karl Laid Talilt, Ida Külilo Kilingi-Nõmme naiskoorist, Kilingi-Nõmme pasunapoiste juht Nikolai Paltman, Allikukivi koorijuht Olev Paju ja Kilingi-Nõmme Keskkooli õpetaja koorijuht Luule-Miralda Kallasse.

Kilingi-Nõmme Keskkooli staadionil peeti Abja rajooni koolinoorte esivõistlused kergetõustikus, võistles 250 õpilast. Kilingi-Nõmme õpilastest esinesid edukalt: Anu Talts, kes hüppas kõrgust 1,20 m ja viskas pesapalli 37,78 m; Ants Laaneots heitis ketast 34,40 m; Elve Karu jooksis 80 m tõkkeid ajaga 16,5 sek; Elve Volt hüppas kõrgust 4,25 m ja heitis ketast 17,53 m; Erika Tomson hüppas kõrgust 1,30 m; Mati Pukk hüppas kolmikut 11,75 m, hüppas teivast 2,40 m ja jooksis 110 m tõkkeid ajaga 20,3 sek; Mare Olde jooksis 400 m ajaga 66,4 sek; Ilme Luhaäär viskas

oda 26,06 m. Kõige kõvem oli aga Kilingi-Nõmme keskkooli poiss Jüri Runin, kes võitis kuus esikohta – 100 m, 400 m ja 1500 m jooksus, kaugushüppes, kettaheites ja odaviskes.

Tihemetsa külanõukogu koduperenaine Linda Luhaäär sai III järgu ordeni „Ema Au“ 7 lapse kasvatamise eest.

Viljandi Maanoorte IX suvespartakiaadil tõukas Jaan Talts kuuli 15,35 m (rekord), heitis ketast 43,29 m (II koht), vasarat 43,92 m (II koht). Mati Lensmenti tulemus käimises oli 58.40,8 min.

Olev Paukson
Jätkub

Teeliste Kirikud alustavad 2023. aasta hooaega!

Värskelt ilmunud trükis ning uuendatud koduleht “Teeliste kirikud 2023” tutvustavad Eestis liikuvatele reisihuvilistele suveperioodil pike-malt avatud Eesti kirikuid ja pühakodasid.

“Teeliste kirikud” eesmärk on tutvustada nii kohalikele kui Eestit külastavatele turistidele kauneid ning paljuseid unikaalseid Eesti sakraalhooneid: kirikuid, kabeleid, palvemaju ja kloostreid.

“Teeliste kirikud” trükiseid-reisijuhte jagatakse osalevates kirikutes ja kohalikes turismi-infokeskustes.

Alates XIII sajandist on pühakojad olnud Eesti kultuuri lahutamatuks osaks, moodustades väärtusliku osa meie kultuuri- ja kunstiajaloolisest pärandist. Sageli on linna, valla ja küla üheks paljudest vaatamisväärtustest selle keskel kõrguv pühakoda, mille aastasadu püsinud müürid hoiavad eneses olulisi kunstiväärtusi. Seepärast võib kirikuid õigusega pidada Eestimaa olulisteks turismisihikohtadeks ja kohalikeks vaatamisväärsusteks.

Kuigi maailmas jätkuvad kriisid ning sõjad ja see on mõjutanud kõigi – teiste seas ka

pühakodade – tegevust, ei ole kirikud kuhugi kadunud.

Sellel aastal suveperioodil avavad paljud neist pühakodadest “Teeliste Kirikud” egiidi all oma ukseid huvilistele.

Palume külastajatel olla mõistvad kui mõne pühakoda avatud olemise ajad vms ei kattu trükises oleva infoga. Kõige kiirema ja täpsema info pühakodade avatud olemise tingimuste kohta saab trükises

olevate kirikute kontaktandmetel ühendust võttes.

Teeliste kirikute tutvustamiseks on koostatud informatiivne, pildimaterjaliga illustreeritud teatmik ning sarnase kujundusega veebileht.

Trükisest leiab enam kui 450 pühakoda eesti- ja ingliskeelse lühitutvustuse, lisatud on avatud kirikute kontaktandmed, jumalateenistuste ja palvuste ajad ning ülevaate saab kiriku-

tega seotud majutuspaikadest.

Informatsiooni avatud kirikute kohta leiab samuti projekti koduleheküljelt <http://www.teelistekirikud.ekn.ee> või <http://www.kirik.ee>.

Veebileheküljel sisaldab võrreldes trükisega rohkemaid kirikute pilte ning informatsiooni.

Veebikeskkond on seitsmekeelne ning infot on võimalus lisaks eesti keelele lugeda inglise, saksa, soome, vene, rootsi ja prantsuse keeles.

Uudsena avaldatakse käesoleval suvel „Teeliste Kirikud“ kodulehel ning sotsiaalmeedias regulaarselt „tänapäevaste palverännakute“ soovituslikke marsruute ja ülevaateid, mis kergendavad huvilistel pühakodade leidmist ning omal käel nende külastamist.

Rohkem informatsiooni algatuse “Teeliste kirikud” kohta jagab:

Marko Kaldur
“Teeliste kirikud” projektijuht

E-post: teelistekirikud@ekn.ee
Telefon: +372 522 3700
Telefon: +372 533 25292

SPORT

21. Kilingi-Nõmme triatlon tulekul!

Kilingi-Nõmme triatlon on Saarde valla rahvaspordisarja "Saarde liikumisaasta 2023" 8. etapp. Igal etapil loosib Saarde Saunaklubi kuuajase KINKEKAARDI kahele.

Eelregistreerimisel on triatlonil osalemise tasu individuaalselt 15 € ja võistkondlikult 25 € vajalik üle kanda SK Saarde arvele EE802200221013976311 või sularahas Kilingi-Nõmme spordihoonesse. Osaledes võistkondliku triatloni ujumisetapil ja jätkates võistlust individuaalselt ei pea individuaalset osavõttu tasuma. Võistluspäeval triatlonile registreerimine ja stardimaterjalide väljastamine (25/35 €) toimub võistluskeskuses algusega kell 9.00 ja lõpeb 1 tund enne starti.

Võistluspäeval laste duatlonile registreerimine ja star-

dimaterjalide väljastamine toimub võistluskeskuses algusega kell 9.00 ja lõpeb 15 minutit enne starti. Laste tuju hoiavad üleval vahvad batuudid & Peotuju.ee jagab kõikidele duatlonistidele suussulavat pehmet jäätist.

Loosiauhind individuaalse triatlonidistantsi lõpetajate vahel on endiselt unustamatu öö kahele imelise Eestimaa looduse rüpes uues asukohas olevas Riverbed Inn peegelmajas.

Kõigi võistkondade loosiauhind on kolme punkti kinnitusega mitme inimese võrkkiiik.

INFO ja REGISTREERIMINE TRIATLONILE või DUATLONILE on Sport Saardes kodulehel www.sksaarde.ee.

Toivo Tallo

Discgolf läbi tipptegija silmade

Saarde 2022 parima naisportlase discgolfar Marie Kielase hooaja algus on paljulubav. Hoiame pöialt, et see on alles algus!

Marie Kielase kokkuvõte 2023 discgolfi suvisest hooajast:

„Pool discgolfi hooajast on möödas ning võtan kokku senised võistlused. Selle hooaja eesmärk on mängida kõikidel Innova Baltic Tour'i etappidel, kuhu kuulusid aprillis toimunud Vilniuse Open (3. koht), mais Valmiera Open (4. koht) ja 16.-18. juunil toimuv Nordic Titanium Pühajärve ja Annikoru radadel. Aprillis saavutasin Sindi Openil 3. koha. Mais toimus teist aastat järjest Metsajõel ainult naistele korraldatav võistlus Ladies

First. Saarde vald oli esindatud nelja naisega. Peale minu osalesid veel Helle Berg, Kätlin Laur ja Reine Klettenberg. Naised jaotati reitingu järgi kolme võistlusklassi ning oma klassis sain taas 3. koha. Juuni alguses osalesin European Pro Tour'i ühest etapist, mis toimus Eestis, Kõrvemaal ning võistluse nimeks oli Estonian Open. Tegu oli kindlasti seni suurima ja tähtsaima võistlusega, kus üldse mänginud olen. Suutsin teha hea tulemuse, saavutades võimsate mängijate seas 4.-5. koha. 10.-11. juunil toimus Pärnumaa erinevatel radadel Latitude 64 Festival ja pärast kahte

Estonian Open.
Foto: Mauri Levandi

päeva ning kolme võistlusingi tuln kokkuvõttes 2. kohale. Hooaja jooksul võtan osa Eesti Discgolfi Liidu poolt korraldatavast karikasarjast, kus mängitakse erinevatel radadel üle Eesti. On jäänud mängida veel Elva etapp ning septembri lõpus toimuv finaali Kõrvemaal. Osalen ka Saarde kinnise karikasarja etappidel, mille 4. etapp

toimub avatud võistlusena Kilingi-Nõmme linnapäeval.

Ees ootavad veel Innova Baltic Discgolf Champions-hip, Eesti Meistrivõistlused, Alutaguse Open, South Estonia Open, Eesti paarismeistrivõistlused. Hea hooaja algus andis kutse oktoobri lõpus European Pro Tour'i finaali Hispaanias.

Vibuvõistlus Kõveri Puhkekeskuses

Vibuklubi Saarde korraldas 20.05.2023 Kõveri Puhkekeskuses Eesti Maastikuvibu Liidu 2023 aasta klubide karika VI etapi vibulaskmises. Võistlus toimus eelmisel sügisel valminud 28 matiga rajal. Sel korral lasti määratud kaugustest loomaringi. Selles võistlusformaadis on laskmiskaugus matist määratud ja teada. Mati küljes on paberist märkleht, millel erinevate loomade kujutised. Pikemal distantsil suurema looma kujutis ja väiksemal distantsil väiksema looma kujutis. Märklehel on määratud punktialad, „süda“ ja „keha“. Võimalik on kasutada iga mati juures kuni kolm noolt ja punkte saab esimese tabava noole

est. Kui tabada esimese noolega siis on punktid 20 või 18, vastavalt sellele kuhu nool tabas, kas „süda“ või „keha“. „Süda“ annab rohkem punkte. Kui esimese noolega ei taba siis lastakse teine nool ja kui see tabab on punktid vastavalt 16 või 14. Kui teine nool ka ei tabanud siis on võimalik kasutada kolmandat noolt ja siis on punktid vastavalt 12 või 10. Kui ühegi noolega pihta ei saanud siis on noolte otsimise- ja leidmise rõõm. Laskmiskaugused on rajal 11-60 yardi (1 yard = 0,9144 meetrit), ehk pikim distants on umbes 54 meetrit. Lastele ja algajatele on laskmiskaugused väiksemad ehk kuni 30 yardi. Matid on metsas ohututes kohtades ja

Harjutusväljak

lasta tuleb iga mati juures.

Sel korral võistles erinevates vibu- ja vanuseklassides kokku 68 võistlejat üle Eesti. Vibuklubi Saarde oli esindatud 13 võistlejaga.

Meie klubi esindajatest mahtusid sel korral poodiumile:

Alenna Juhkamsoo plokkvibu tüdrukute arvestuses I koht;

Gregor Oriehov plokkvibu poiste arvestuses I koht;

Dagne Oriehov plokkvibu neidude arvestuses I koht;

Aaron Pernits jahi sihikuga plokkvibu noormeeste arvestuses I koht;

Taivo Kovalevski jahi sihikuga plokkvibu meeste arvestuses III koht;

Reimo Loorents plokkvibu meeste arvestuses II koht;

Tauri Kovalevski plokkvibu meeste arvestuses III koht.

Väga tublisti esinesid ka kõik teised Vibuklubi Saarde võistlejad.

Võistlusrajale ja võistluse korraldusele laekus väga positiivne tagasiside. Ilma-

taat oli pakkunud selleks päevaks suurepärase ilma ja korraldajad olid hoolitlenud võistlejate kõhutäie eest. Võistlejad olid rõõmsameelsed ja nautisid mõnusat vibupäeva. Täname kõiki korraldajaid ja abilisid kes aitasid seda võistlust korraldada.

Kõveri Puhkekeskuses on võimalik korraldada erinevaid üritusi ja suvepäevi. Kogenud instruktorite järelevalve all ja juhendamisel on võimalik ka vibu lasta. Kohapeal on olemas vibuvarustus ja korralik viburada. Täpsemat infot saab Kõveri Puhkekeskuse kodulehelt, helistades numbrile +372 5689 2858 või e-maili teel info@koveri.ee.

Vibuklubi Saarde

Kergejõustiku kevad Saardes

30. mail Kilingi-Nõmme staadionil toimunud Saarde valla kinnisel koolispordi mitmevõistlusel osalenud 275 kergejõustiklase vahel jagati välja 14 medalikomplekti. Vanuseklasside rekordeid parandasid U18 noormeeste ja neidude arvestuses Henri Sireli ja Iiris Kangur. Meeste ja naiste vanuseklasside rekordeid uuendasid Tõnis Hendrik Tallo ja Grethe Karoline Kaljaste. Kõigi aegade TOP 10-s korregeerisid paremusjärjestust kokku üheksa õrnema ja seitse tugevama sugupoole esindajat. Lastekaitsepäeval toimus Kilingi-Nõmme staadionil Saarde liikumisaasta 6. etapp, ALAS-KUUL AS heategevuslik

TU10 esikolmik: Marilyn Luik, Maria Kohv, Annika Suur

hüppepäev vol. 5. Sel aastal toetasid osalejad iga hüpatud sentimeetriga Saarde valla sulgpalli arengut. 43. osaleja ühisel pingutusel

koguti 146,99 €. Ülimalt tasavägiselt kulgenud võistlusel võideti PU10 ja PU13 vanuseklassi esikohad vaid sentimeetriga. Teist aastat

järjest võitsid "Suurepärase mees" ja "Vaimustav naine" karikad Erko-Hendrik Möttus Tallinnast ja Nora Pärn Kilingi-Nõmme-st.

Spordipäevade tulemused koos piltidega on nähtaval Sport Saardes kodulehel www.sksaarde.ee

Kodustele spordipäevadele lisaks noppisid meie valla koolinoored medaleid mitmetelt maakondlikelt koolispordi kergejõustiku võistlustelt. Crystal-Eliis Krapp jooksis Tallinnas TV 10 olümpiastarti 4. etapil 600 m jooksus uue isikliku rekordi ja saavutas vabariiklikul võistlusel 62 võistleja seas neljanda koha.

Toivo Tallo

7.-9. juuli 2023

KILINGI-NÕMME linnapäevad

Kilingi-Nõmme linna 85. sünnipäev

SAARDE VÄGILANE

REEDEL 07. juuli 18:00-20:00 Kilingi-Nõmme linnasauna juures
1. etapp – Vägilase jooks extreemrajal
Vanuseklassid extreemrajal: 2006 ja hiljem sündinud P/T 2005 ja varem sündinud M/N

LAUPÄEVAL, 08. juuli 13:00-15:00 Kilingi-Nõmme suveaias
2. etapp – üle heinapalli hüpped 120 sek.
3. etapp – sangpommi vise kaugusesse
4. etapp – Vee tassimine (120 sek)
5. etapp – Raskuse lohistamine
Kõik etapid toimuvad üheaegselt kahe tunni jooksul vabalt valitud järjestuses.
Saarde Vägilase vanuseklassid : mehed / naised

Registreerimine kohapeal alates 12.00
Info: Toivo Tallo 5332 6785

FitShop

23.06.2023 19.00

JAANITULI

KILINGI-NÖMME SUVEAIAS

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL SIRLI

ÕHTUT JUHIB ROGER TIBAR

JAANIMÄNGUD NII SUURELE
KUI VÄIKESTELE!

TASUTA! AVATUD KOHVIKI!

23. juuni kell 19.00
Surju pargis

Jaanituli

Õhtut juhib Sven Sumberg
Jaanimängud väikestele ja suurtele
Suutame lõkke 21-45
Võta kaasa oma piknikukorv
Kohapeal müüki ei toimu

Tantsuks ansambel
Dolores

23. juunil kell 19:00
Tali pargis

JAANITULI

Ansambel
PRESIDENT

Vahvad mängud nii suurtele kui
väikestele
Võitjatele auhinnad

Kohal Võiste Kohvipood

Tule kogu perega
Üritus TASUTA

RISTIKÜLA JAANITULI

24. JUUNI 2023

VÄRAVAD KELL 19.00 TVIST KELL 21.00 LÕKE KELL 22.00

ELAV MUUSIKA ANSAMBLILT TVIST

TRADITSIOONILISED
JAANIMÄNGUD

HEATEGEVUSLIK
ÕNNELOOS

LASTELE MÄNGUNURGAS
MUDAKÖÖK JA AUTORADA

NBI PONID JA BATUUT TASULINE

RESTO "KAASA SULARAHHA" KÄRBI TALU PONID LASTELE BATUUT

Tihemetsa Jaanipidu

Tihemetsa Sauna juures
23. juuni 2023
Kell 19.00–02.00

Udo Bänd
rõõmustab meid
meeleoluka
tantsumuusikaga

Toimuvad erinevad
mängud nii suurtele kui
väiksematele!

Lastel tasuta! Kindlasti enne
pidu teritada oma teadmisi
Jaanipäeva traditsioonide
teemal!

**Jaanipäeva puhul on kuumaks köetud
legendaarne Tihemetsa Saun**

16.00–18.00 Naistele
18.30–20.30 Meestele
21.00– ... Segasaun
Saunapilet: 5€

Võta kaasa sularaha! Osta saab maitsevaid sööke ja jookke!

7.-9. juuli 2023

KILINGI-NÖMME linnapäevad

Kilingi-Nõmme linna
85. SÜNNIPÄEV

REEDE 7. JUULI 2023

KILINGI-NÖMME LINNASAUNA JUURES:

18:00 Saunapidu!
Sauna järve extreemrada k.a
Saarde Vägilane 1. etapp

20:00 Pidukõned, pidupäeva tort ja
-kontsert
Noorteetendus "Esivanemate
varasalvest"

23:00 Saunaterassi avamine
Saunakino (tasuta)

LAUPÄEV 8. JUULI 2023

SAARDE PAISJÄRVEL:

6:00 Kalapüügivõistlus

KILINGI-NÖMME STAADIONIL:

10:00 3x3 korvpall
Kilingi-Nõmme vs Tihemetsa
jalgpallis

SUVEAIAS:
12:00-16:00
Saunaala (sh saunalaat) | Saarde
omatoodangu laat | Saarde Vägilane
2.-5. etapp | Perevõistlused | Töötoad

LASTEALA:
Laste oma laat, Ranna Rantšo
farmiloomade loomaaed jm.

20:00 Linnapäevade kontsert
ansamblitega Väikeste
Lõõtspillide ühing ja Million
Bänd
Täispilet 15€; pensionär, õpilane 12€

PÜHAPÄEV 9. JUULI 2023

11:00 Kilingi-Nõmme
linnaorienteerumine vanade
fotode järgi

13:00 Kilingi-Nõmme linnapäevade
discgolf (k.a Saarde sarja
4. etapp)

15:00 Keelpillikvartett Camerata
Musica kontsert Saarde
Katariina kirikus. Tasuta

NB!
Registreeri oma saun, kümlustünn jm.
saunatoode saunaalale
5332 6785 Toivo Tallo

Registreeri Saarde omatoodangu laadale
5662 6942 Eesi Kolla

Registreeri laste oma laadale
lasteaid.oppejuht@saarde.ee
või 5373 6672 Aliis Paal

LISAINFO: Kilingi-Nõmme klubi ☎ 5569 5715 ✉ klubi@saarde.ee

Kuhu minna meie vallas

22. juuni kell 20.15 Kilingi-Nõmme Vabadussõja mälestusmärgi juures Võidupüha mälestustule tervitamine

23. juuni kell 10 Kilingi-Nõmme lipuväljakul Võidupüha tähistamine

23. juunil kell 10.30 Kilingi-Nõmme Suveaias Võidupüha tähistamine – Eakate hommikukohv

23. juuni kell 19 Kilingi-Nõmme Suveaias jaanituli

23. juunil kell 19 Surju pargis jaanituli

23. juuni kell 19 Tali pargis jaanituli

23. juuni kell 18 Tihemetsa jaanituli Punapargi järve ääres

24. juunil kell 19 Ristiküla jaanituli

07.-09. juuli Kilingi-Nõmme linnapäevad

07. juuli kell 18 Linnasauna juures Saarde Vägilase jooks extreemrajal, Saunapidu, kõned, tort, kontsert ja noorteetendus

kell 23 saunaterassi avamine, saunakino

08. juuli kell 05 Saarde paisjärvel kalapüügivõistlus

kell 10 Kilingi-Nõmme staadionil 3x3 korvpall /Kilingi-Nõmme vs Tihemetsa jalgpall

kell 11 Kilingi-Nõmme staadionil 60+ jalgpall

kell 12 Suveaias Saunalaat, perevõistlused, Saarde Vägilase 2.-5. etapp, töötoad, Saarde omatoodangu laad, Ranna Rantšo loomaaed, laste oma laad

kell 20 Suveaias Linnapäevade kontsert – Väikeste Lõõtspillide Ühing, Million Bänd

09. juuli kell 11 linnaorienteerumine vanade fotode järgi

kell 13 Kilingi-Nõmme linnapäevade discgolf + Saarde sarja 4. etapp

kell 15 Saarde Katariina kirikus keelpillikvartett Camerata Musica

24. juuli kell 19 Kilingi-Nõmme Suveaias Komöödiateatri etendus „Doktor, appi!“

Õnitleme!

VILMA RICHTER	92
AUNA MILLER	91
ERDINAND KESKOJA	91
HELJU REA	90
EVI ELLUS	90
JUTA PAJUNURM	89
ENDEL SAAR	88
SALME KORE	88
URVE NUUT	86
IIVI MURU	85
ENDEL STAMM	85
KARL TÖKKE	85
TIJU MÄNDMETS	83
MILVI KARLEP	83
LINDA-HELENE HOLLAND	82
MAIRE SAAR	82
MARJE KASELAID	82
AIME TEDER	82
LEA GROSS	81
HELGI SAAR	81
ARVO LINNUSTE	80
ELJO LEHTSALU	80
MARE KÜTT	80
JÜRI PÄRTEL	80
ROBERT KROŠETSKIN	75
ENE OJA	75
INGE KRASAVINA	75
SALME JÕOTS	75
URMAS SAMBLIK	70
HARRI LILLEMÄA	70
KAAREL LELLEP	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Eveli ilusalong pakub erinevaid teenuseid

Juuksur
Lash Lift
Klassikaline massaaž
Kupumassaaž
Lastemassaaž
Aroomi puudutuse teraapia
Pediküür
Solaarium - päevitus kollageeniga

Broneeri aeg tel 4344005, 51995094
või kirjuta Facebook „Eveli ilusalong“ postkasti

Pärnu tn. 30-2
Mõisaküla

Uued vallakodanikud

Tetiana Zavodynska ja Volodymyr
Zavodynskyi perre sündis 7. juunil poeg
TARAS ZAVODYNSKYI

Bussid võidupüha tähistamisele ja kalmistupühale

KANAKÜLAST	JÄÄRJAST	
KANAKÜLA 8.40	JÄÄRJA 8.30	
KAMALI 8.50	VEELIKSE 8.54	
TÖLLA 9.00	KALITA 9.00	
RIITSAARE 9.10	TALI 9.15	
TIHEMETS 9.15	LAIKSAARE 9.30	
ALLIKUKIVI 9.20	LODJA 9.45	

TÄHELEPANU! Vajalik eelregistreerimine bussidele 16. juunini telefonil 5331 4122 (Merike Maidle) või merike.maidle@saarde.ee.

23. JUUNI 2023

VÕIDUPÜHA TÄHISTAMINE

KILINGI-NÕMME LIPUVÄLJAKUL KELL 10:00

EAKATE HOMMIKUKOHV

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS KELL 10:30

BUSSID VÕIDUPÜHA TÄHISTAMISELE VÄLJUUVAD:

KANAKÜLA 8.40	JÄÄRJA 8.30
KAMALI 8.50	VEELIKSE 8.45
TÖLLA 9.00	KALITA 9.00
RIITSAARE 9.10	TALI 9.15
TIHEMETS 9.15	LAIKSAARE 9.30
ALLIKUKIVI 9.20	LODJA 9.45

NBI VAJALIK ETTEREGISTREERIMINE BUSSIDELE
16. JUUNINI TELEFONIL: 5331 4122 (MERIKE MAIDLE)
VÕI MERIKE.MAIDLE@SAARDE.EE

Kalmistupüha teenistused

Kalmistupüha jumalateenistus
Surju luteriusu kalmistul toimub
neljapäeval, 22. juunil kell 10.00.

Kalmistupüha jumalateenistus Saarde kalmistul
toimub reedel, 23. juunil kell 12.00.

Saarde Kommunaal OÜ teatab

Saarde
Kommunaal

Konkurentsiameti otsusega
08.06.2023 nr 9-3/2023-023
on alates 01.08.2023

tasu võetud vee eest 1,57 eurot/m³ ning reovee
ärakuhtimise ja puhastamise eest 2,13 eurot/m³.
Hindadele lisandub käibemaks.

SUUISED VÄLJASÕIDUD broneeri aegsasti aadressil
veokorraldaja@saarde.ee või numbril 5535934.

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile
janne.elmers@saarde.ee 15. kuupäevaks.

SURJU RAAMATUKOGU

SULETUD: 18. juuli-31. juuli
08. august-12. august

- ** Palun tagastage läbiloetud raamatud!
- ** Tulge valige meelepärane raamat mõnusaks suvelugemiseks!
- ** Sinu suvepuhkust aitab sisukamaks muuta väärt kirjandus!

Toredat suve ja kohtume raamatukogus!

Mälestame lahkunuid

AINO JANSON
18.01.1932 – 04.06.2023

AAVO LANNO
09.11.1947 – 06.06.2023

JAAN TIITUS
31.05.1930 – 01.06.2023